

INDHOLD

I. Planmæssige begrundelser

1. Udviklingsmulighed
2. Kumulative problemer
3. Placeringen af koncertbygningen
4. Placering af events et andet sted i byen

II. Kultur- og landskabsmæssige værdier

1. Skovbæltet omkring Tivoli Friheden
2. Det kystnære miljø

III. Skoven

1. Træfældning i forbindelse med planen
2. Genplantning
3. Indtryk af skov og 'skovpladsen'

IV. Oplagsplads og servicevej

V. Events

1. Antal events med den nye plan
2. Events i TF sammenholdt med events i og ved Kongelunden og Tangkrogen

VI. Støj

VII. Trafik og parkering

IX. Bebyggelsesprocent og det øgede publikumstal

Illustration og lokalplankort

Kommentar til læsning af det vedhæftede skema

For overskuelighedens skyld har vi kun medtaget selve Lokalplanforslaget og Miljørapporten i vores opstilling. Inddrager vi oplysninger fra andre dokumenter i sagen, vil det blive anført.

I Kolonne 2 og 3 beskriver vi hovedsagelig, hvad der står i henholdsvis Lokalplanforslaget og Miljørapporten om pågældende emne (*de røde kursiveringer* er vores markeringer). Kolonne 4 er vores kommentar hertil. I kolonne 5 rejser vi på denne baggrund en række spørgsmål, som vi beder, Teknik og Miljø forholde sig til og svare på.

Forkortelser

TF = Tivoli Friheden

VK = Vision Kongelunden

T&M = Teknik og Miljø

LP = Lokalplanforslag nr. 1128

MR = Miljørapporten til lokalplanforslag nr. 1128

FtB = Forslag til besvarelse af synspunkter og idéer, Lokalplan 1128

UA = Udbygningsaftale ml. TF og kommunen

TtK = Tillæg til Kommuneplanen

N = NIRAS' vurdering af beplantning af 4.12.19

Emne	Lokalplanforslaget	Miljørapporten	Kommentar	Spørgsmål
I.1. Udviklingsmulighed	<p>Tivoli Friheden er en traditionsrig forlystelsesvirksomhed, der gennem mange år har været en af de største attraktioner i Aarhus. Tivoli Friheden har behov for til stadighed at kunne udvikle sig med nye anlæg til forlystelser, og har et ønske om at skabe 'unikke rammer for socialt samvær og gode oplevelser.' Med et sparsomt areal i parken, er det derved nødvendigt at tænke i fortætning og nye kreative muligheder for dobbeltudnyttelse af arealerne, uden at gå på kompromis med den kvalitet, Tivoli Friheden er kendt for. (s. 3)</p> <p>Lokalplan nr. 1128 samt nærværende kommunepantillæg skal muliggøre rammerne for Tivoli Frihedens fortsatte udvikling, hvor der i stadig højere grad opleves efterspørgsel af gode rammer til både inden- og udendørs koncert og eventfaciliteter. (TtK, s. 1)</p>	<p>Overordnet: Hvis plangrundlaget ikke vedtages, må det forventes at Tivoli Friheden udvikles så meget som muligt inden for rammerne af den gældende lokalplan nr. 834. Der vil således fortsat være mulighed for flere høje forlystelser, og udvikling af nye events mv inden for de eksisterende rammer. Men det vil ikke være muligt at opføre en koncertbygning med plads til 2500 siddende gæster. Og det vil ikke være muligt at placere høje forlystelser andre steder i parken end der, hvor den gældende lokalplan 834 muliggør. (s. 3)</p>	<p>Miljørapporten slår igen og igen fast, at TF sagtens kan udvikle sig som forlystelsespark under den gældende lokalplan. Dette står i modstrid med formuleringerne i lokalplanforslaget, hvor man mellem linjerne læser, at TF næsten ikke kan udvikle sig under den nuværende lokalplan 834.</p> <p>Det, det handler om, er, at man er ved at udvikle TF fra at være en forlystelsespark til i højere grad at være en koncertpark, hvilket måske kan være hensigtsmæssigt ift. den centrale beliggenhed, men det er helt urimeligt med en udendørs koncertplads midt i byens hjerte, eller som VKs sekretariat omtaler den: 'byens grønne lunge'.</p> <p>Intetsteds stiller T&M spørgsmålstejn ved eller problematiserer TFs ideer og planer, og det gentagne argument er, at det er nødvendigt af hensyn til, at TF kan udvikle sig, og med denne argumentation fejles alle andre hensyn af bordet – hensyn til naboerne, naturen og miljøet.</p> <p>T&Ms begrundelser virker mere som et partsindlæg på vegne af TF end som en uvildig redegørelse fra en offentlig instans.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hvem andre end Tivoli Friheden efterspørger 'gode rammer til både inden- og udendørs- koncert og eventfaciliteter'? 2. Mangler byen faciliteter til afholdelse af koncerter/events? 3. Er placeringen af en eventpark i TF hensigtsmæssig? Er den det i forhold til Kongelunden, Tangkrogen og Eskelund og de forventelige nye faciliteter i Parken og Arenaen? 4. Er det hensigtsmæssigt for byen og dens borgere, at TF ikke koncentrerer sig om forlystelsesdelen, men også vil udvikles til en egentlig eventpark? Vi har jo kun én forlystelsespark, men mange eventsteder.

I.2. Kumulative problemer	<p>Med opstarten af en samlet planlægning for området omkring Stadion, er det oplagt, at Tivoli Frihedens bilparkeringsbehov koordineres med en samlet parkeringsløsning i forbindelse med "Kongelund-projektet". (FtB, s. 5)</p> <p>Lokalplanområdet omfatter ikke veje eller pladser uden for selve Tivoli Frihedens parkarealer, hvorfor lokalplanen ikke indeholder egentlige veje og stier. (s. 15)</p> <p>Det vurderes, at Tivoli Frihedens ønsker om udvikling kan spille positivt ind i Kongelundsprojektet, bl.a. med etablering af cykelparkering langs Stadion Allé. (FtB, s. 4)</p>	<p>Uanset om lokalplan 1128 vedtages og realiseres eller ej, må det forventes, at de parkeringsmæssige udfordringer omkring Tivoli Friheden forstærkes, og at der kan opstå problemer med afvikling af trafikken, når der er sammenfald mellem et højt antal besøgende i Tivoli Friheden og større arrangementer og idrætsbegivenheder på de omkringliggende eventområder som Tangkrogen og stadion. (s. 4-5)</p> <p>Både Tangkrogsprojektet og Kongelundsprojektet er i proces, og der er således ikke på nuværende tidspunkt truffet afgørelse om konkrete parkerings- og trafikløsninger. (s. 5)</p> <p>Som en af de centrale attraktioner i området indgår Tivoli Friheden i planområdet for Kongelunden. I de sidste år er antallet af events i området steget. Det har betydet øgede problemer med parkering. Visionen for Kongelunden er at udvikle området yderligere med bedre rammer for flere events og en bedre sammenhæng og tilgængelighed i området. (s. 9)</p>	<p>I lokalplanen stod der til at begynde med ikke noget om de kumulative problemer med trafik og parkering (bortset fra cykelparkeringen ved Stadion Allé), hvorimod miljørapporten forudsiger en øgning af disse problemer, selv hvis nuværende lokalplan bevares. Det kom først ind efter en byrådsdebat, hvor der blev rejst kritik af dette.</p> <p>Hvorfor står der, at lokalplanområdet ikke omfatter veje uden for selve TF, når nu trafik og parkeringsproblemerne øges så kraftigt? Er det igen for at undgå at skrive noget, som ikke ser så godt ud? Lidt besynderlig formulering, i betragtning af, at man dog omtaler cykelparkeringen, 'skovpladsen' og servicevejene, der alle ligger udenfor.</p> <p>Løsningen af de trafikale og parkeringsmæssige problemer sparkes til hjørne: Det må Kongelund-projektet tage sig af! Altså på forventet efterbevilling. Kæden er hoppet af. Set alene i forhold til TFs ønsker, burde T&M have anvist nogle løsninger som forudsætning for at indfri planen. At skabe en masse problemer uden at anvise løsninger er ikke god forvaltning.</p> <p>Inddrager vi så Vision Kongelunden, Tangkrogen og Eskelund, bliver ikke bare de trafikale og parkeringsmæssige problemer større. TFs planer betyder, at Vision Kongelunden skal tage sig af at løse de problemer, som TFs planer medfører, men det er bare en lille del af problemet.</p> <p>De kumulative problemer bliver kæmpemæssige, da TF planlægger, at der skal være en eventpark midt i Kongelunden, hvilket har store konsekvenser for VK.</p>	<p><i>(kommentar fortsat)</i></p> <p>VK skulle realiseres på baggrund af en stor borgerinddragelsesproces, så det blev hele byens projekt. Men hvad er denne borgerinddragelse værd, når en enkelt bygherres ønsker vægter højere?</p> <p>Det visionære perspektiv og de demokratiske processer bliver afmonteret og risikerer at løbe af sporet, blot fordi en enkelt byherre har nogle ønsker, det åbenbart er yderst vigtig for byens politikere og forvaltning at fremme, uagtet at de kommer på tværs af hele idégrundlaget for VK.</p> <p>Efter vores opfattelse har vi nogle politikere og en forvaltning, der hellere vil tilgodese en bygherres interesser end varetage hele byens interesser, og som er villige til at negligere de andre interessenter i området, naboer, natur og miljø.</p> <p>Vi orker næsten ikke igen at stille de principielle problemer op som spørgsmål til T&M, så lad os nøjes med følgende:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nævn bare én ting i TFs planer der 'kan spille positivt ind i Kongelundsprojektet'? Og se venligst lige bort fra cykelparkeringen, tak. 2. Hvem vurderer, at der er behov for en ny stor udendørsscene og koncertbygning og på hvilket grundlag? (Dokumentation udbedes!) 3. Lige pludseligt er det blevet 'oplagt' at koordinere parkeringsløsningen med VK (lidt sent, synes vi nok). Hvorfor er det så ikke lige så oplagt at koordinere TFs eventplaner med Kongelunden? TF er jo en del af Kongelunden. Besynderligt.
----------------------------------	--	--	--	---

<p>I.3. Placeringen af koncertbygningen</p>	<p>De omkringliggende træer, der i området, vurderes at have trækrøner, der når 25 meter over terræn. (s. 8)</p> <p>Hele lokalplanområdet er i henhold til naturbeskyttelseslovens § 17 omfattet af en skovbyggelinje langs med Havreballe Skov. I henhold til naturbeskyttelseslovens §17 stk. 3 kræver det dog ikke en dispensation at etablere bebyggelse inden for skovbyggelinjen, såfremt der allerede findes væsentlig lovlig bebyggelse nærmere skoven end 300 m. Den eksisterende forlystelsespark vurderes i omfang at være en væsentlig bebyggelse, hvormed beskyttelseslinjen på nuværende tidspunkt ikke er gældende for lokalplanområdet. (s. 33)</p> <p><i>Der findes ingen planmæssig begrundelse for koncertbygningens placering i lokalplanen. Men i FtB skriver T&M:</i></p> <p>Det er konkluderet, at den placering, der er angivet i lokalplanforslaget, giver den bedste indretning af Tivoli Friheden. (s. 17)</p>	<p>Aarhus Kommune har vurderet, at lokalplan 1128, samt plantillæg 72 kan medføre væsentlige påvirkninger af miljøet, fordi planforslaget giver mulighed for etablering af et nyt stort koncerthus. (s. 19)</p> <p>Koncertbygningen vil ikke vil få indvirkning på miljøet, da den er lavere end både den omkringliggende skov og beplantningsbæltet langs Tivoli Frihedens grænser. (s. 22)</p>	<p>Især koncertbygningens placering virker umiddelbar uhensigtsmæssig, hvis man prioriterer skoven (og skovbæltet) så højt, som det bliver bedyret gang på gang i alle papirer, at man gør.</p> <p>I Ns rapport slås det da også fast: <i>‘fældning af træerne (ved koncertbygningen) betyder, at man i fremtiden vil opleve forlystelsesparken helt ud til skoven’.</i> (s. 24)</p> <p>Besyderligt, at man i Miljørapporten åbenbart ikke kan blive enige med sig selv, hvorvidt koncertbygningen kan eller ikke kan medføre væsentlige påvirkninger af miljøet eller ej, og nu kan fastslå med sikkerhed, at trækrønerne ved koncertbygningen er højere end huset, når det blot er vurderet.</p> <p>Koncertbygningens placering har kun ét formål: At gøre bygningen så synlig, markant og lettilgængelig som muligt på bekostning af skovbæltet og fredskoven. De florumvundne ord om ‘skovplads’ foran bygningen har intet indhold, som vi skal se senere (s. 10 og illustration og lokalplankort s. 17).</p> <p>Argumentationen om væsentlighed er absurd. For at kunne få ligningen til at gå op, da der ikke for indeværende ligger væsentlig bebyggelse inden for 300 m fra fredskovslinjen, definerer man da bare hele den eksisterende forlystelsespark som en bebyggelse, som T&M finder væsentlig for at undgå at skulle søge dispensation i forhold til naturbeskyttelseslovens § 17.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Igen ser man et partsindlæg, der ser bort fra alt andet end TF’s ønsker. Skal der ikke tages hensyn til fredskoven, naturen og miljøet? 2. Det tager mange årtier for træer at vokse sig store. Det er uoprettelige værdier, der går til grunde, mens koncertbygningen måske står til nedrykning i en overskuelig tid? Er sådanne betragtninger ligegyldige? 3. Er det lovligt at placere en så stor og høj bygningskonstruktion, der svarer til 7 etager, så tæt på skel (5-6 m)? 4. Hvorfor kan koncertbygningen ikke trækkes længere tilbage, så det kommer til at ligge bag skovbæltet, så bæltet bevares og bygningen ikke bliver så synlig? 5. Hvilken væsentlig bygning ligger dags dato under 300 m fra skovbyggelinjen? 6. Har den argumentation, man bruger for at omgå skovbyggelinjen på side 33 i lokalplanen været forelagt nogle jurister? Hvis ikke vil vi gerne have, at det kommer til at ske. I bekræftende fald, vil vi gerne se deres vurdering. 7. Er naboer, natur og miljø mon enig i, at der er tale om ‘en væsentlig bebyggelse’? 8. Frygter T&M ikke at kunne få dispensation, siden man griber til denne tolkning? 9. Hvorfor er trækrønerne ved koncertbygningen ikke målt, men blot vurderet? De skal selvfølgelig måles, før man kan vurdere, om byggekompleksets 26 m rager op over trækrønerne og bliver synlig – også fra kysten.
---	---	--	---	--

I.4. Placering af events et andet sted i byen	<p>Lokalplanen kommer ikke ind på dette. Her nævnes heller ikke noget om byen eller dens gæster som i FtB.</p>	<p>Miljørapporten kommer heller ikke ind på det, men fastslår igen og igen, at TF sagtens kan udvikle sig som forlystelsespark under den gældende lokalplan</p>	<p>T&M har så travlt med at prise initiativet, at de mener, det skal gennemføres, uanset de store problemer og gener, det vil medføre for naboer og for Kongelund-projektet. T&Ms argumentation her er et rent partsindlæg.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vi har aldrig hørt nogen almindelig borger give udtryk for, at det vil være et aktiv for byen med en ny eventpark. Findes der dokumentation for denne påstand? 2. Findes der belæg for at sige, at byens borgere og gæster ønsker, at TF skal udvikle sig til en eventpark, eller er det blot noget, man postulerer? Dokumentation udbedes.
	<p>I FtB skriver T&M: Det (er) vurderet, at det aktiv, de nye tiltag for Tivoli Friheden vil være for byen og for de gæster, der besøger Tivoli Friheden, opvejer eventuelle gener grundet projektet.' (s.17)</p> <p>Det er velkendt, at der er borgere og naboer, der ikke ønsker Tivoli Frihedens aktiviteter på grund af støj, lys, osv. Da Tivoli Friheden blev etableret i sin tid, var det udenfor byen, men i takt med, at Aarhus er blevet større, er Tivoli Friheden blevet en mere og mere direkte del af byen. Det vil derfor nu være en afvejning mellem, hvad naboer må kunne tåle, og hvad Tivoli skal have lov til at lave af aktiviteter. Det vurderes ikke rimeligt at forlange, at koncerter skal afholdes udenfor byen, og at Tivoli Friheden ikke må afholde den type aktivitet. (do, s. 18)</p>	<p>Det er fantastisk, at T&M ikke en gang kender byens historie og tyr til historieforfalskning for at begrunde, hvorfor det er vigtigere at tilgodese TFs ønsker end at vise hensyn til naboerne. Fra traktørstedet Terrassens start i 1904 og de næste 50 år blev området Friheden, som det kaldtes i folkemunde, brugt til udflugter i den fantastiske Havreballe Skov og til folkefester a la 1. maj og Grundlovsdag. Til de folkefester begyndte der så småt at blive opstillet <i>midlertidige</i> karruseller, gynger og skydetelte. Dette sker samtidig med at nabolaget vokser op. Det var, hvad naboerne var vant til. Aarhus Folkepark, som TF hed dengang, blev først startet med <i>faste</i> forlystelser i 1959, og på det tidspunkt var nabolaget forlængst udviklet. Så nej, det korrekte at skrive ville være: TF var allerede omgivet af naboer fra start af, så derfor skal TF tage videst muligt hensyn til naboerne og må aldrig vokse på en måde, så der skabes større gener for naboerne. T&Ms historietolkning lyder ellers fint, men har ikke noget at gøre med virkeligheden.</p> <p>Vi opponerer <i>ikke</i> imod, at der afholdes koncerter i byen, og vi opponerer <i>heller ikke</i> imod, at TF afholder 20 Fed Fredage, men vi opponerer imod, at forlystelsesparken TF med sin placering i byens hjerte omdannes til byens nye koncert- og eventplads.</p>		

II.1. Skovbæltet omkring Tivoli Friheden	<p>Her nævnes ordet 'fredskov' aldrig, hvilket er lidt besynderligt, da planen har store konsekvenser for den omgivende fredskov. Når skoven i TF nævnes, omtales den som 'lystskov'.</p> <p>Tivoli Friheden har en stor del af sin identitet i samspillet med Havreballe Skov, og de mange træer i parken er derfor vigtige, for at bibeholde dette. Mod de omkringliggende veje fastholder lokalplanen en grøn kant (delområde II) der skal afspejle et skovbryn (s. 13)</p> <p>Klatreparken skal, som de øvrige forlystelser, etableres i delområde I, men en mindre del kan etableres inden for et særligt område i delområde II – den grønne skovkant omkring parken. (s. 11) Se også punkt 8.15 s. 22.</p>	<p>'Fredskov' kun anvendt én gang: Tivoli Friheden er omkranset af fredskov mod hhv. øst, syd og vest. Skoven har en højde på mellem 25-30 m. (s. 14)</p> <p>Den eksisterende ramme fastslår at eksisterende træbeplantning bevares. Denne bestemmelse erstattes med en bestemmelse om, at den eksisterende karakter af lystskov med en høj andel træer skal fastholdes. (s.8)</p> <p>Da Miljøstyrelsen ikke har haft bemærkninger til den mulige blotlægning af en del af skovbrynet til Havreballe Skov, er Aarhus Kommunes konklusion uændret, at påvirkningen af skoven vurderes ikke at være væsentlig, da der skal ske genplantning i videst muligt omfang. (s. 18)</p>	<p>At hverken lokalplanen eller miljørapporten nævner det eksakte areal af skovbæltet, der forsvinder (4.825 m²) og hvor mange træer, der skal fældes i skovbæltet (ca. 40) og vurderer, at det ikke påvirker skoven væsentlig, er besynderligt og udtryk for, at man her fortier og fordrejer noget, der måske ikke ser så pænt ud.</p> <p>Miljørapportens konklusion er ikke rigtig: Hvordan kan man i fuld alvor påstå, at fjernelsen af dele af skovbæltet og inddragelsen af 120 m af skovstien i fredskoven til servicevej ikke påvirker skoven væsentligt, blot fordi der måske sker genplantning inde i selve parken?</p> <p>Det nævnes ikke, at man hermed reelt udvider TFs areal med min. 4.825 m² på bekostning af skoven (her frasat, at man også giver tilladelse til at lade klatrebanen gå ud i skovbæltet ved Skovbrynet). Det uddybes heller ikke, at TF får stillet et stort stykke offentlig skovsti til rådighed som servicevej (åbenbart kvit og frit), hvorimod det i note 8 s. 27 i lokalplanen nævnes, at kommunen delvis stiller areal til rådighed for etablering af skovpladsen (cykelparkeringen skal selvfølgelig også ske udenfor TFs matrikel).</p> <p>Det er derfor vores konklusion, at karakteren af skov ikke fastholdes med den nye lokalplan.</p> <p>Beskyttelsen af skovbæltet fra lokalplan 504 og 834 forsvinder med de nye formuleringer helt væk, hvorved der åbnes op for, at andre dele af bæltet kan fjernes. (Se også III.1 om fredskovspligtens ophævelse i 1995)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Synes T&M ikke længere, det er vigtigt, at beskytte skovbæltet mere? 2. Med den vage formulering om, at karakteren af skov kun 'skal fastholdes' mod de omkringliggende veje, bryder man med vilkårene for ophævelsen af fredskovpligten, hvor man netop indskrev at 'skovbæltet skulle fastholdes og udbygges'. Nu rydder man en del af bæltet, og resten af bæltet med fredskoven er ikke sikret længere. Og bæltet ud mod vejene skal ikke udbygges. Er dette juridisk holdbart? 3. Hvorfor er det, at man laver en skovsti i en fredskov om til servicevej, der skal betjene anslået 800 lastbiler/varevogne årligt ikke med i Screeningskemaet til Miljøstyrelsen? Kræver det ikke også Miljøstyrelsens godkendelse? 4. Ligger der nogle fredningsbestemmelser på søerne i TF? 5. Hvorfor indgår skovbæltet ikke i kulturmiljøvurderingen? 6. Hvordan vil T&M 'fastholde den eksisterende skovkarakter' og samtidig tillade, at der nedlægges 4.800 m² af skovbæltet? (se om skovkarakter og den såkaldte skovplads under punkt I.3. og III.4.) 7. Hvordan kan T&M påstå, at fjernelsen af dele af skovbæltet ikke er en væsentlig påvirkning af skoven?
	<p>Begge steder slås det mange gange fast, at TFs identitet er knyttet op på de mange træer og det grønne, men man skriver ikke, at en stor del af skovbæltet mod øst vil forsvinde. Der sættes ikke tal på, hvor mange m² skov, der forsvinder.</p> <p>Første gang tallet nævnes i et umiddelbart offentlig dokument er i <i>Forslag til besvarelse</i> ... på s. 10 . Ellers skal man tilbage til NIRAS' rapport fra 4.12.19, der ikke umiddelbar er tilgængelig (vi har fået den efter at have bedt om aktindsigt), for at finde dem. 3.600 m² af skovbæltet forsvinder ved koncertbygningen (s. 24), og 1.225 m² ved oplagspladsen (s. 26).</p> <p>En anden lille besynderlighed: N nævner, at man forudsætter, at træerne ved servicevejen uden for koncertbygningen kan bevares (s. 25), mens T&M skriver, at der skal ryddes et mindre areal af skovbæltet til servicevejen (FtB, s. 10), hvilket er besynderligt, da skovbæltet ligger inde på TFs matrikel.</p> <p>I Ns rapport står der, at klatrebanen skal udvides og ind i skovbæltet, men det forventes, 'at der ikke fældes nogle træer i skovbæltet til udvidelsen af den' (s. 27). Men her altså også en lille formindskelse af skovbæltet, som ikke begrundes i lokalplanen.</p>			

<p style="text-align: center;">II.2. Det kystnære miljø</p>	<p>Placering af zoner for de høje forlystelser er udarbejdet ud fra de støjmæssige og visuelle hensyn i forhold til omgivelserne, samt en funktional indretning inden for parken.(s. 10)</p> <p>Såfremt der placeres forlystelser, der er højere end kronetaget på den omliggende skov eller højere end 30 m, skal de fremtræde som en slank og spinkel konstruktion. Derved vurderes det, at forlystelser, der rager op over skovens trætoppe, visuelt ikke vil virke dominerende i forhold til sine omgivelser. ... Omdisponeringen af muligheden for placering af høje forlystelser vil ændre på det visuelle miljø fra nogle standpunkter. (s. 40)</p>	<p>Planområdet ligger inden for et område, der i <i>Kommuneplan 2017</i> er udpeget som område med god landskabskarakter, der indgår i et større kystlandskab – Kysten fra Norsminde til Tangkrogen. (s. 10)</p> <p>Ændringen af muligheden for placering af høje forlystelser kan potentielt have en væsentlig visuel påvirkning af kystlandskabet. (Screeningsskema under 'Landskab')</p> <p>Forlystelserne er højere end kronetaget på den omkringliggende skov (25 m – 30m) og kan have væsentlig visuel indvirkning på miljøet. bilag 2, s.17)</p> <p>Blot forlystelser fremtræder 'som en slank og spinkel konstruktion', vurderes det, 'at den visuelle påvirkning, som de nye forlystelser pådrager omgivelserne, ikke virker skæmmende.' (bilag 2, s.25-26)</p> <p>Alligevel mener man, at det har relevans for miljøvurderingen.</p>	<p>Lokalplanen slår fast, at koncertbygningens 22 m ikke vil få nogle konsekvenser for det kystnære miljø, men undlader at nævne, at den reelt vil komme til at rage 26 m op, mens Miljørapporten kun nævner de 22 m (også i screeningskemaet). Med skråningen ned til kystlinjen er det vores vurdering, at bygningen vil rage op over trækronerne. Dette er et godt eksempel på en underdrivelse, når det er informationer, der skal sendes op i systemet.</p> <p>Typisk nok underspiller lokalplanen, at de høje forlystelser kan få konsekvenser for det kystnære miljø, mens miljørapporten dog slår fast, at den nye placering af høje forlystelser kan have en væsentlig visuel påvirkning, men vurderer så, at de ikke vil virke 'skæmmende', hvad der så menes med det.</p> <p>De høje forlystelser bliver flyttet til et område, hvor de vil være mere synlige fra kysten, og der planlægges flere høje forlystelser. Så uanset hvor spinkle eller slanke de måtte være, vil det påvirke kystlandskabet.</p> <p>Netop fordi TF ligger inden for det område, Kommuneplanen har udpeget som 'område med god landskabskarakter', skal man være yderst forsigtig. Miljørapportens vurdering er alt andet end forsigtig.</p> <p>Vurderingen af påvirkning af det kystnære miljø forekommer ret subjektiv og vag uden at være belyst. Vi savner videnskabelig belæg for T&Ms konklusion.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hvorfor underspiller man koncertbygningens højde inklusive elevartårn i forhold til Erhvervsstyrelsen? 2. Hvorfor er der ikke foretaget en konkret måling af træernes højde, hvor også niveauforskellen ned til kystlinjen er medtaget? 3. Hvilke myndigheder skal foretage vurderingen af Miljørapportens to modstridende udsagn? Der er meget stor forskel på '<i>kan potentielt have en væsentlig visuel påvirkning af kystlandskabet</i>' og så '<i>ikke virker skæmmende</i>'. 4. Hvor spinkel og slank skal én høj forlystelse være, for at den ikke kommer til at virke skæmmende? 5. Hvor mange slanke og spinkle høje forlystelser kan der opsættes, før de vil virke skæmmende? 6. T&M vurderer, at de høje forlystelser ikke vil være skæmmende for det kystnære miljø, hvad nu hvis vi mener, de vil være skæmmende? Hvilket udsagn tæller så? 7. Kan en kommende høj forlystelse blive højere en 65 m?
---	--	---	--	--

III.1 Træfældning i forbindelse med planen	<p>Etablering af koncertbygningen betyder, at en del af det eksisterende beplantningsbælte ud mod Havreballe Skov fjernes. (4)</p> <p>Etablering af pladserne (oplagspladserne) og bygningen medfører, at en del af den eksisterende beplantning i området skal fjernes. (14)</p>	<p>Lokalplanen medfører fældning af træer i større eller mindre omfang.</p> <p>Ved byggeri af koncerthus, skal der etableres en skovplads med skovtræer, der kan anvendes af skovens brugere. På den baggrund vurderes påvirkningen af skoven ikke at være væsentlig. (19)</p>	<p>Det er besynderligt, at hverken Lokalplanen eller Miljørapporten med ét ord nævner, hvor mange træer der skal fældes, selvom man kender til tallet.</p> <p>Det er ligeledes besynderligt, at der ikke er lavet en analyse af træerne, der skal fældes i skovbæltet, men kun i selve parken, og at man ikke har foretaget målinger af, hvor høje træerne på den anden side af Havreballe Skovvej og skovstien er, og hvorvidt de vil kunne sikre skovkarakteren i forhold til koncertbygningens reelle højde på 26 m.</p> <p>Vi ser det som endnu et eksempel på, at T&M undlader fakta, når de kan svække tilslutningen til planen.</p> <p>Desuden undlader man også at tage stilling til CO2-regnskabet (fældning af de mange træer vil medføre et tab i CO2 lagring på anslået 100 ton), og vurdere, hvordan fældningen af de mange træer passer ind i kommunens grønne politik.</p> <p>Det er også symptomatisk, at man glider let hen over fjernelsen af skovbæltet ved oplagsplads og lige pludseligt i FtB skriver, at det ved servicevejen 'vil være nødvendigt' at fælde ... et mindre areal i lystskovsbæltet'.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hvorfor finder T&M det ikke relevant at nævne antallet af træer, der skal fældes, i lokalplanen og miljørapporten? 2. Hvorfor er der ikke udarbejdet en analyse af de træer, der skal fældes i skovbæltet ved koncertbygningen og den nye oplagsplads? 3. Hvorfor er der ikke foretaget reel opmåling af højden på de resterende træer på Havreballe Skovvej og ved skovstien og blevet foretaget en vurdering af, hvorvidt de vil kunne sikre skovkarakteren i forhold til koncertbygningen? 4. Hvorfor er der ikke medtaget et CO2-regnskab for fældningen af træerne? 5. Selv en genplantning 1:1 vil medføre et væsentligt CO2-tab. Hvordan vil TF og T&M kompensere for det? 6. Hvorfor holder man ikke fældningen af træerne op mod kommunens grønne mål? 7. Vi vil gerne bede om en redegørelse for, hvorvidt der skal fældes træer i forbindelse med anlægningen af servicevejen. Vi har ikke set dette omtalt i andre papirer. Hvad er korrekt? 8. Mener T&M i fuld alvor, at TFs planer er i overensstemmelse med Kommuneplanens ord om, at 'de kulturhistoriske værdier (skal) sikres, styrkes og anvendes aktivt' og 'markante rumlige træk og historiske elementer bør opretholdes og fortsat udgøre visuelle historiske referencer i områderne'?
	<p>I NIRAS' rapport står følgende: Det forventes at de ønskede ændringer med etablering af en ny koncertsal medfører fældning af cirka 8 store bøgetræer (+15meter) samt cirka 20 mindre træer. (s. 24)</p> <p>Den ønskede etablering af et værksted og en oplagsplads forventes at medfører fældning af ca. 2-3 store træer (+15 m) og 5-10 mindre træer. (s. 26)</p> <p>Det vurderes at der (i selve parken) skal fældes op imod 29 fritstående træer. Dertil forventes det, at der skal fældes træer inden for arealer registreret som skovbeplantning på ca. 4.825 m² hvor der er estimeret ca. 10-11 store træer og 25-30 mindre træer. (s. 29)</p> <p>(Det) vil være nødvendigt at fælde ... et mindre areal i lystskovsbæltet til en servicevej, der kobles på Havreballe Skovvej. (FtB, s. 10)</p> <p><i>Kulturmiljø.</i> I de udpegede bevaringsværdige kulturmiljøer skal de kulturhistoriske værdier sikres, styrkes og anvendes aktivt, når der sker ændringer i kulturmiljøet. Markante rumlige træk og historiske elementer bør opretholdes og fortsat udgøre visuelle historiske referencer i områderne. Der skal vises hensyn overfor områdets oplevelses- og fortællerværdi, (<i>Kommuneplan 2017</i>, s. 62-65, citeret fra MR s. 12)</p>			

III.2. Genplantning	<p>Etablering af koncertbygningen betyder, at en del af det eksisterende beplantningsbælte ud mod Havreballe Skov fjernes. Til erstatning herfor etableres et tilsvarende antal træer andre steder i parken. (s. 4) For at bibeholde skovkarakteren i parken sikrer lokalplanen derfor, at der genplantes nye træer andre steder i parken. (s. 13)</p> <p>For hvert træ, der fældes, skal der genplantes min. ét erstatningstræ inden for lokalplanområdet (10.8, s. 26).</p> <p>Erstatningstræer skal plantes med en stammeomkreds på min. 18 cm målt i 1 m højde. (10.10, s. 26)</p>	<p>Der skal ske genplantning i videst mulig omfang. (s. 19 + i Screeningsskemaet under 'Værdien og sårbarheden ...)</p> <p>Det er vurderet, at der ikke er behov for en særlig overvågning i forbindelse med påvirkningerne af landskabet. (s. 41)</p>	<p>Der er nogle uoverensstemmelser her:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lokalplanen fastslår, at der <i>skal</i> ske genplantning min. 1:1 2. Miljørapporten skriver '<i>i videst muligt omfang</i>'. 3. NIRAS <i>anbefaler</i>, at der skal genplantes min. ét nyt træ i parken, men kræver det ikke. 4. TF udtaler '<i>såfremt der er plads til det i den øvrige park</i>'. <p>Hvad skal man tro på?</p> <p>Hvor skal beplantningen finde sted? T&M fremhæver jo selv som argumentation for lokalplanen, at der er '<i>et sparsomt areal i parken</i>' (Lokalplanen s. 3)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hvordan har T&M fra 1995 til i dag sikret sig, at lystskovpræget i såvel parken som i skovbæltet er blevet fastholdt og udbygget? Er det rent faktisk sket? (dokumentation udbedes!) 2. Hvordan vil T&M sikre, at der ikke sker beskadigelser på træer, som ikke skal fældes, i forbindelse med byggeriet? 3. Hvordan vil T&M sikre træerne i fredskoven, der støder op til byggeriet? 4. Hvordan vil T&M sikre, at lokalplanens ord om, der '<i>skal</i>' ske min. genplantning 1:1 inde i selve parken, føres ud i livet? 5. Hvor meget plads skal et nyplantet træ have om sig for at få optimale vækstbetingelser? 6. Hvorfor er det ikke nødvendigt, at overvåge påvirkningerne af landskabet? 7. Vi tvivler på, at TF kan finde plads til at genplante 70 træer inde i parken. Vi vil gerne se dokumentation for det. 8. Har T&M set en visualisering, der viser at genplantning 1:1 er mulig? 9. Hvilke garantier har T&M for, at genplantning 1:1 rent faktisk vil finde sted, og hvem fører tilsyn med, at det sker, og sker på en for træerne optimal måde? 10. Hvilke konsekvenser får det for TF, hvis det ikke sker, og hvilke sanktionsmuligheder har kommunen?
	<p>Der er et ønske fra Tivoli Friheden fortsat om at fremstå meget grøn, og som en del af skoven, hvormed der ved fældning af et træ vil blive genplantet min. ét nyt træ, såfremt der er plads til dette i den øvrige park. (N., s. 2) Dertil anbefales det, at der ved fældning af hvert træ genplantes minimum ét nyt træ i parken, således at parkens overordnede grønne karakter fastholdes i fremtiden. N., s. 29)</p> <p>Da fredskovpligten for Tivoli Frihedens matrikel blev ophævet i 1995, skete det med henvisning til, at den gældende lokalplan (nr. 504) sikrede, at 'det eksisterende lystskovspræg skulle fastholdes og udbygges' (brev fra Energi- og miljøministeriet 12.6. 1995) og i kommunens henvendelse om sagen skrev de: 'Det eksisterende lystskovspræg med fritstående træer og omkranset af en skovlignende beplantning skal fastholdes og udbygges' (brev fra Århus Kommunes naturforvaltning 1.12. 1994). Med den nye lokalplan fjerner man forudsætningen for, at fredskovpligten kunne ophæves. Er det i orden?</p>	<p>Det er ikke nok at plante et træ med en stammeomkreds på 18 cm og 1 m højde. Hvis man vil sikre sig, at det kan vokse sig stort, kræves der et vist friareal rundt om det, og at det kan stå i fred.</p> <p>Miljørapporten konkluderer, at der ikke er behov for særlig overvågning i forbindelse med påvirkningerne af landskabet, men NIRAS fremhæver igen og igen særlige forholdsregler, der skal tages, for ikke at komme til at beskadige de træer, som ikke skal fældes.</p> <p>Da fredskovpligten blev ophævet, skete det på baggrund af, at den eksisterende lokalplan bl.a. slog fast, at såvel de fritstående træer som skovbæltet skulle fastholdes og udbygges. Hvad der nok var en af grundene til, at fredskovpligten kunnes hæves, forsvinder nu med den nye lokalplan. En rutsjebanetur bliver indledt med træerne som de store tabere.</p>		

III.3. Indtryk af skov og 'skovpladsen'	<p>Det er et ønske, at udviklingen af området sker med omtanke for de grønne rammer, så parkens samspil med skoven sikres. (s. 3)</p> <p>På arealet mellem bygningen og skoven etableres desuden en plads, der skal skabe en blød overgang mellem koncertbygningen og skoven. Pladsen indrettes med træer og vilde bede med plantearter, der er hjemmehørende i et skovområde og, så oplevelsen af skovbryn fortsætter frem til bygningen. Skovpladsen skal fungere som rum til ophold og passage for skovens brugere og sikre, at den rekreative brug af skoven kan fortsætte uhindret. En del af pladsen ud mod skoven er beliggende på kommunalt areal uden for Tivoli Frihedens ejendom. (s. 13)</p>	<p>Ved byggeri af koncerthus, skal der etableres en skovplads med skovtræer, der kan anvendes af skovens brugere. På den baggrund vurderes påvirkningen af skoven ikke at være væsentlig. (s. 19)</p>	<p>Det lyder jo rigtig godt med en fin skovplads, der sikrer områdets karakter af skov, men faktum er, at nogen snyder på vægten her (se illustration og lokalplankort s. 17). Det bliver en meget lille plads med 5-6 meter fra bygning til fodhegn og med en 4 m bred servicevej på den anden side af fodhegnet, hvis lokalplankortet står til troende. Illustrationen er udtryk for fri fantasi eller ønsketænkning. Dog bevirker beskrivelserne af den, at Miljørapporten kan konkludere, at det <i>'ikke vil have væsentlig påvirkning af skoven'</i>, hvilket ser godt i i forhold til Miljøstyrelsen.</p> <p>Indtrykket af skov bliver brutalt brudt, og vi får et direkte indkig i koncertbygningen, som vil stå markant, bastant og synligt (se også omtalen af bygningens højde under punkt I.2) med en servicevej foran, hvor der anslået vil køre 800 lastbiler/ varevogne om året.</p> <p>Læg dertil det ryddede skovbælte ved oplagspladsen. Så nej, der bliver ikke så meget skov tilbage, at man vil få indtryk af skov, hvorimod indtrykket af TF vil stå klart for én, når man færdes der, og det er vel nok også formålet.</p> <p>Den eneste måde at sikre indtrykket af skov på er at fastholde lokalplan 834, der sikrer, at også skovbæltet mod Havreballe Skovvej og skovstien skal bevares i sin fulde udstrækning.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hvorfor indgår NIRAS' konklusioner ikke i lokalplanen og miljørapporten? 2. Hvorfor findes der ikke en plantegning, der præcist angiver koncertbygningens afstand til skel og fodhegn, og hvor servicevejen er indtegnet præcist? 2. Kan T&M bekræfte vores mistanke om, at illustrationen er misvisende i forhold til lokalplankortet? Hvis det er tilfældet, hvordan kan det så gå til, at T&M viderebringer denne illustration, og vil det få konsekvenser for lokalplanen, konklusionen i Miljørapporten og henvendelsen til Miljøstyrelsen? 3. Stiller kommunen kvit og frit jord til rådighed for TF, for at den såkaldte skovplads kan etableres?
	<p>I NIRAS' Rapport fastslås det derimod igen og igen: 'større indkig fra stien ved Havreballe skovvej til tivoli og den nye koncertsal', 'fældning af træerne betyder, at man i fremtiden vil opleve forlystelsesparken helt ud til skoven' (s.24), 'større indkig fra Havreballe skovvej til tivoli og den nye koncertsal (og oplagsplads) (s. 26) og 'Parken vil ved etablering af tiltagene og fældningen af træer fremstå mere åben ud mod skoven mod øst' (s. 28).</p>			

IV. Oplagsplads og servicevej	<p>Lokalplanområdet omfatter <i>ikke</i> veje eller pladser uden for selve Tivoli Frihedens parkarealer, hvorfor lokalplanen ikke indeholder egentlige veje og stier. (s. 15)</p> <p>I lokalplanen udlægges to arealer til oplagspladser – én mod nordøst og én mod sydøst. I forbindelse med den sydlige plads, er det forventningen at der opføres en ny arbejdsbygning i form af værksted. (s. 14)</p> <p>Mod øst etableres en ny serviceadgang, der skal betjene scenen og koncertbygningen. Adgangen hertil vil forløbe af den eksisterende sti ved Havreballe Skov, øst for lokalplanområdet. Mod Havreballe Skovvej etableres en ny serviceadgang for køretøjer nordøst for Marselisborghallen, der skal betjene en ny oplagsplads og værkstedsfaciliteter. De to nye serviceadgange vil erstatte den eksisterende adgang for køretøjer fra Havreballe Skovvej. (s. 15)</p>	<p><i>Mærkværdigvis omtales oplagsplads og servicevej ikke i rapporten, hvilket er besynderligt.</i></p>	<p>To af de store, konkrete problemer i forbindelse med planen er trafik/parkering og støj. Så er det jo meget belejligt, at T&M blot kan sige, at veje uden for TF ikke er omfattet og henvise støj til de eksisterende miljøgodkendelser. Og når nu lokalplanen ikke omfatter veje og pladser uden for Tivoli Frihedens parkarealer, er det lidt spøjst, at lokalplanen dog beskæftiger sig med cykelparkeringen på fortorvet ved Stadion Allé, og anlæggelsen af servicevejen og 'skovpladsen'.</p> <p>Det ville også være rart, hvis servicevejen på Havreballe Skovsti havde været tegnet ind og forklaret forståeligt i Lokalplanen og ikke kun i Udbygningsaftalen.</p> <p>Mon det er en tilfældighed, at de præcise mål for servicevejen på skovstien (120 meter lang, 4 m bred) og de 800 lastbiler/varevogne hverken nævnes i Lokalplanen, i Miljørapporten eller i Screeningskemaet?</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hvorfor nævnes det ikke i Lokalplanen eller i Miljørapporten, at der forventes en trafik på 800 lastbiler/varevogne om året på den nye servicevej? 2. Hvordan harmonerer denne vej med de rosenrøde ord om at sikre skovkarakteren? 3. Hvorfor mener T&M ikke, at omdannelsen af en skovsti til en servicevej og den tunge trafik, dette medfører, er et emne til miljørapporten og en sag for Miljøstyrelsen? 4. Hvor langt er der fra matriklens skel til nærmeste fodhegn? 5. Forærer kommunen dette areal og servicevejens areal til TF?
	<p>Hverken Lokalplanen eller Miljørapporten indeholder detaljer om servicevejen, ja, på illustrationen (s. 14 i LP) er den helt tegnet bort. Detaljerne findes kun i Udbygningsaftalen: 120 meter lang, fra knækket på Havreballe Skovvej og ind i skovstien, og 4 meter bred. Den skal betjene 800 lastbiler/varevogne årligt.</p> <p>I FtB side 10 kan man også for første gang læse, at der muligvis skal fældes træer for at kunne anlægge servicevejen.</p>			

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">V.1. Antal events med det nye lokalplansforslag</p>	<p>Ved opførelse af en ny scenebygning med tilhørende publikumsareal må det som følge af de forbedrede forhold forventes, at der hyppigere kan arrangeres koncerter med "større" kunstnere, så der oftere vil være udsolgt til koncerter som eksempelvis "Fed Fredag". Disse arrangementer, herunder det forventede antal, ligger inden for den gældende miljøgodkendelse, Antallet af indendørs arrangementer vil blive forøget. Tivoli Friheden forventer op til 100 ekstra arrangementer årligt, hvor deltagerantallet kan være 1.000-5.000 gæster. (s. 46)</p> <p>Tivoli Friheden er godkendt i henhold til miljøbeskyttelseslovens kapitel 5. Der er heri fastsat vilkår om Tivoli Frihedens eksterne støjbelastning fra samtlige aktiviteter. ... (TF må) holde åbent 124 dage pr. år i sommerhalvåret samt åbent til julemarked i 24 dage i perioden november-december. ... (TF kan dagligt) gennemføre op til 3 timers musikarrangementer med et samlet lydniveau på 55 dB. ... Dertil kan gennemføres maksimalt 5 dage med musik hele dagen i driftstiden med et lydniveau på maksimalt 55 dB. (s. 38-39)</p> <p>Ved etablering af den nye udendørs scene forventes der ikke at ske ændringer i antallet af udendørs koncerter eller mængden af publikum. (s. 39)</p>	<p>Ved opførelse af en ny scenebygning med tilhørende publikumsareal må det som følge af de forbedrede forhold forventes, at der hyppigere kan arrangeres koncerter med 'større kunstnere', så der oftere vil være udsolgt til koncerter, som 'Fed Fredag'. Disse arrangementer, herunder det forventede antal, ligger indenfor den gældende miljøgodkendelse. (s. 4)</p> <p>Opførelse af en ny scenebygning med tilhørende publikumsareal ændrer ikke antallet af de udendørs koncerter eller det maksimale antal koncertgæster til arrangementerne, da dette fortsat vil være reguleret gennem miljøgodkendelsen af forlystelsesparken. ... Tivoli Friheden forventer op til 30 arrangementer pr. år med mere end 10.000 gæster, primært i sommerhalvåret. Endvidere forventes op til 30 arrangementer med 5-10.000 gæster. (s. 35)</p> <p>Tivoli Friheden forventer op til 100 ekstra arrangementer om året fordelt over hele året, hvor deltagerantallet kan være 1.000-5.000 gæster, heraf dog langt de fleste med mindre end 3.000 gæster. (s. 35)</p>	<p>Vi undrer os over, at Lokalplanen ikke omtaler TF's forventninger til antallet af udendørs koncerter, nemlig 30 koncerter med mellem 10-17.000 gæster og 30 koncerter med mellem 5-10.000 gæster – alle primært i sommerhalvåret. I stedet skriver man et sted, at det må 'forventes at der hyppigere kan arrangeres koncerter med 'større' kunstnere, så der oftere vil være udsolgt til koncerter som Fed fredag.' Og et andet sted 'at der ikke forventes at ske ændringer i antallet af udendørs koncerter eller mængden af publikum.' Man kender jo tilsyneladende tallene, når man nævner dem i Miljørapporten. Vi undrer os ligeledes over, at man i Miljørapporten skriver 'forventes' og 'kan' i stedet for 'vil', når TF selv siger, at antallet øges.</p> <p>TF's forventninger svarer til 1 koncert hver 2. dag (124 åbningsdage : 60 = 2). I 2019 afholdt TF 21 Fed fredags koncerter. TF har miljøgodkendelse til dagligt at afholde koncerter i op til 3 t. dagligt og kan 5 dage i sæsonen spille musik hele dagen. TF er en forretning, og de 60 udendørs koncerter er blot estimater, men uanset hvad vil publikumstallet stige kraftigt – et forsigtigt regnestykke lavet på baggrund af gennemsnitstal viser da også henvend for fordobling af gæstetallet, hvis TF får held med sine planer. Derfor vil de trafikale- og parkeringsmæssige problemer og den samlede støj stige eksplosivt, når koncertbygningen står færdig i 2023.</p> <p>Vi kan kun tolke det som udtryk for undladelse og stærk underdrivelse fra T&M's side for at fremme en godkendelse af planen i byrådet. Man burde derfor overveje at tage TF's miljøgodkendelser op til revision.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. På hvilket grundlag bygger T&M vurderingen på s. 39 af, at der ikke vil ske ændringer i antallet af udendørs koncerter eller mængden af publikum, når miljøgodkendelserne giver mulighed for meget mere, og TF selv estimerer med 60 udendørs koncerter pr. sæson? 2. Vi vil gerne spørge T&M, om den her anvendte sagsbehandlig er i overensstemmelse med gældende praksis? 3. Vi vil også gerne spørge politikerne i Aarhus byråd, om de mener, at T&M har forelagt dem et fagligt og sagligt grundlag for deres stillingtagen? <p>Og hvis ikke:</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Hvad agter man så at gøre ved det?
	<p>Hvis man vil vide mere om antallet af tilladte events og støj, skal man gå til <i>Teknisk Notat. Estimat på reduktion af støjbelastningen hos naboerne med planlagt Eventø relativt til den eksisterende friluftsscene, 30. august 2019, Tillæg til miljøgodkendelse af listevirksomhed, 13. april 2013</i> samt de enkelte godkendelser, der foreligger.</p>			

V.2.Events i TF sammenholdt med events i og ved Kongelunden og Tangkrogen	<p>I forbindelse med afholdelse af events i området vurderes effekten af eventuelle trafikreguleringer og eventuelle midlertidige parkeringspladser løbende. (s. 47)</p> <p>Uanset om Lokalplan 1128 vedtages og realiseres eller ej, må det forventes, at de parkeringsmæssige udfordringer omkring Tivoli Friheden forstærkes, og at der kan opstå problemer med afvikling af trafikken, når der er sammenfald mellem et højt antal besøgende i Tivoli Friheden og større arrangementer og idrætsbegivenheder på de omkringliggende eventområder som Tangkrogen og stadion. (s. 47)</p> <p>I forhold til støj og samtidig af flere arrangementer i området på én gang, er det ikke umiddelbart noget, der tages højde for – der må arrangørerne indbyrdes selv overveje, om det kan give problemer. Dog er det yderst sjældent, at der skulle have været to sammenfaldende arrangementer, der giver anledning til støjgener på samme tid hos naboerne. (FtB, s. 15)</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Events i 2019 Sted</th> <th colspan="4">Antal gæster 2019</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Tivoli Friheden</td> <td colspan="4">636.000</td> </tr> <tr> <td>Ceres Park & Arena</td> <td colspan="4">750.000</td> </tr> <tr> <td>DHL stafet</td> <td colspan="4">47.000</td> </tr> <tr> <td>Classic Race gæster</td> <td colspan="4">42.000</td> </tr> <tr> <td>frivillige</td> <td colspan="4">10.000</td> </tr> <tr> <td>Kræmmermarked</td> <td colspan="4">35.000</td> </tr> <tr> <td>Food Festival</td> <td colspan="4">30.000</td> </tr> <tr> <td>Femina Kvindeløb</td> <td colspan="4">20.000</td> </tr> <tr> <td></td> <td colspan="4">1.570.000</td> </tr> <tr> <th>Større events i området i sommermånederne 2019</th> <th>maj</th> <th>juni</th> <th>juli</th> <th>august</th> </tr> <tr> <td>Tivoli Friheden</td> <td>5</td> <td>5</td> <td>4</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Ceres Park & Arena</td> <td>1</td> <td>4</td> <td>1</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Mindeparken</td> <td>2</td> <td>2</td> <td></td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Tangkrogen</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>1</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Cyklebanen</td> <td>1</td> <td></td> <td></td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Samlet antal</td> <td>10</td> <td>13</td> <td>5</td> <td>8</td> </tr> </tbody> </table>	Events i 2019 Sted	Antal gæster 2019				Tivoli Friheden	636.000				Ceres Park & Arena	750.000				DHL stafet	47.000				Classic Race gæster	42.000				frivillige	10.000				Kræmmermarked	35.000				Food Festival	30.000				Femina Kvindeløb	20.000					1.570.000				Større events i området i sommermånederne 2019	maj	juni	juli	august	Tivoli Friheden	5	5	4	5	Ceres Park & Arena	1	4	1	1	Mindeparken	2	2		1	Tangkrogen	1	2	1	1	Cyklebanen	1			1	Samlet antal	10	13	5	8	<p>(kommentar fortsat)</p> <p>Som det fremgår, var tallet for store events i 2019: 1.570.000.</p> <p>Med til billedet hører, at der mangler en lang række tal fra yderligere events så som: Aarhus 1900-arrangementer, Marselisløbet, gæster i Cirkus Nemo, Schumann og Summarum og på Jydsk Væddeløbsbane. Der indgår heller ikke tal for de besøgene (motionister som gående), der næsten dagligt frekventerer Mindeparken, Forstbotanisk Have og Rømerhaven. Lægges disse arrangementer til, nærmer vi os nok de 2 mio. gæster i 2019.</p> <p>Et forsigtigt skøn for 2024 vil være cirka 2.6 mio. (tallene er baseret på, at Tivoli Friheden må forventes at fordoble antallet af gæster fordelt over hele året, mens de andre tal er fastholdt grundet ombygninger og lignende)</p> <p>Tallet er med til at underbygge, at det kaos, vi ser i dag trafikalt og parkeringsmæssigt kun kan forventes at blive væsentligt større i 2024.</p> <p>Konklusionen må være at T&M skal se på alternative løsninger, jf. Aarhus kommunes Mobilitetsplan i stedet for at 'læne sig op af drømme' om flere parkeringspladser i området.</p> <p style="text-align: center;"><i>Spørgsmål:</i></p> <p>1. Hvor mange event og hvor stort et antal gæster vurderet T&M at Kongelunden vil kunne bære?</p>
	Events i 2019 Sted	Antal gæster 2019																																																																																						
	Tivoli Friheden	636.000																																																																																						
	Ceres Park & Arena	750.000																																																																																						
DHL stafet	47.000																																																																																							
Classic Race gæster	42.000																																																																																							
frivillige	10.000																																																																																							
Kræmmermarked	35.000																																																																																							
Food Festival	30.000																																																																																							
Femina Kvindeløb	20.000																																																																																							
	1.570.000																																																																																							
Større events i området i sommermånederne 2019	maj	juni	juli	august																																																																																				
Tivoli Friheden	5	5	4	5																																																																																				
Ceres Park & Arena	1	4	1	1																																																																																				
Mindeparken	2	2		1																																																																																				
Tangkrogen	1	2	1	1																																																																																				
Cyklebanen	1			1																																																																																				
Samlet antal	10	13	5	8																																																																																				
	<p>I forbindelse med afholdelse af events i området vurderes effekten af eventuelle trafikreguleringer og eventuelle midlertidige parkeringspladser løbende. Der bliver blandt andet holdt statistik over antallet af uddelte parkeringsafgifter, og om der i specifikke kryds/vejstrækninger har været trafikafviklings- eller trafik-sikkerhedsmæssige problemer. (s. 42)</p> <p>Der er desuden lagt vægt på, at parkeringsmulighederne ved store events eller ved flere samtidige events i området er meget hårdt belastede, og at det ikke kan udelukkes, at planen kan føre til oftere øget parkeringsbehov og gener i forbindelse hermed. (s. 5 +57)</p>	<p>Af vedlagte skema kan man se, hvor mange større events der blev afholdt i 'Kongelunds'-området i 2019 (Kilde: Årskalender, større events i Aarhus 2019). Det kan være svært at lave en fremskrivning af antallet frem til 2026, når Kongelunden står færdig. Sikkert er det dog, at antallet vil vokse støt og roligt. Men vi kan allerede nu fastslå, at såfremt Tivoli Friheden kommer igennem med deres planer, kan vi fra 2024 forvente 30 udendørs koncerter med 10-17.000 gæster og 30 med 5.-10.000 i sommerhalvåret.</p> <p>Det betyder at vi kan forvente yderligere 40 ekstra 'Fed fredags-koncerter', hvilket alene vil betyde, at antallet af større events i området stiger fra 36 (2019) til 76 i 2024 med det øgede antal gæster, som det vil medføre. Dertil skal lægges de ekstra 100 indendørs events.</p>																																																																																						

VI. Støj	<p>Tivoli Friheden er godkendt i henhold til miljøbeskyttelseslovens kapitel 5. Der er heri fastsat vilkår om Tivoli Frihedens eksterne støjbelastning fra samtlige aktiviteter. (s. 38)</p> <p>Tivoli Frihedens støjgrænser gælder for mekanisk støj fra kørende forlystelser og højttaleranlæg. Publikumsstøj medregnes ikke ved de p.t. godkendte støjgrænser. (s. 39)</p> <p>Det forventes, at mekanisk støj fra nye høje forlystelser kan reguleres ved støjdæmpning, placering af støjkilder ved terræn og udskiftning af forlystelser. Støjbidraget fra publikum kan måske forventes øget, og der vil blive taget stilling til dette forhold ved en godkendelse af de nye og større forlystelser. (s. 39)</p>	<p>Støj. Det forventes ikke, at der efter realisering af planen vil være ændringer i påvirkningen af de materielle goder. Den bynære skov er under de nuværende forhold belastet af støj fra området. Men de nuværende støjgrænser ændres ikke og forventes at kunne overholdes. Støjpåvirkningerne er reguleret i miljøgodkendelse. (s. 19)</p> <p>Der er udarbejdet et støjnotat, som viser, at støjvilkårene kan overholdes ved nærmeste boliger... (s. 19)</p> <p>Tivoli Frihedens støjgrænser gælder for mekanisk støj fra kørende forlystelser og højttaleranlæg. Publikumsstøj medregnes ikke ved de p.t. godkendte støjgrænser.</p> <p>Der foreligger ikke beregninger for støjbidraget fra de kommende nye forlystelser.</p> <p>Det kan måske forventes, at publikumsstøj øges i omgivelserne som følge af de højere forlystelser. Afstanden til nærmeste bolig øges, når højden øges, men det er vanskeligere at skærme, og støj fra publikum vil i højere grad udsendes uskærmet til omgivelserne. Konklusion: Støjbidraget fra publikum kan måske forventes øget.</p> <p>Tivoli Friheden er underlagt støjgrænser i hele driftsperioden ved boligområderne på 46 dB(A), dog 50 dB(A) under musikarrangementer. Støjgrænserne er lempede i forhold til kommuneplanens og Miljøstyrelsens vejledende grænser for boligområder på 45, 40 og 35 dB(A) (s. 26/69)</p>	<p>Miljørapporten hævder, at de nuværende støjgrænser ikke ændres og forventes at kunne overholdes.</p> <p>Hvordan kan man nu hævde det i en situation, hvor der må forventes henad en fordobling af gæstetallet som følge af, at antallet af udendørs koncerter i sæsonen (124 dage) øges fra 20 til 60 og der samtidig planlægges nye og højere forlystelser?</p> <p>Det virker ikke troværdigt, hvorfor Miljørapporten da også tager et forbehold, idet man skriver, at støjbidraget fra publikum måske kan forventes øget.</p> <p>Det virker heller ikke troværdigt al den stund, at publikumsstøj og støj fra nye højere forlystelser ikke medregnes i de tal, der er opstillet i miljøgodkendelsen.</p> <p>Dette er bekymrende af to grunde: 1) Når man spørger T&M hvorfor, er svaret: <i>'at støjgrænsen er uændret, og TF fortsat skal overholde grænserne i miljøgodkendelsen hvorfor nye forlystelser ikke vil medføre øget støjbelastning.'</i> 2) Fordi støjgrænserne allerede i dag er lempede ift. Kommunplanen og Miljøstyrelsens vejledende grænser for boligområder.</p> <p>Når/hvis det viser sig, at støjbidraget øges med den nye Lokalplan, vil man så igen lempe grænserne yderligere? Dengang begrundede man det med <i>'at det skyldtes en afvejning mellem muligheden for Tivolis fortsatte drift og hensynet til naboerne'</i>. Mon ikke det kan ske igen?</p> <p>Når man spørger T&M, hvordan støjen måles, henviser man til, at støjgrænsen er fastsat i miljøgodkendelsen og skal overholdes. Man opererer blot med et gennemsnitstal, der ikke må overstige 55 dB(A). Og selv om de gjorde, så er det ikke de energiækvivalente støjværdier (Dden og Leq), der har den store be-</p>	<p><i>(kommentar fortsat)</i></p> <p>tydning – men derimod de målbare kraftige øjebliksværdier, som er de mest stressende</p> <p>. Dette – sammenholdt med at man ikke inkluderer publikumsstøj ved koncerterne og støj fra forlystelserne – bevirker, at støjgenerne for nabolaget bliver større, end det fremgår. Dertil kommer så, at der bliver udendørs koncerter rigtig mange dage i sæsonen, hvor folk i nabolaget jo opholder sig meget udendørs.</p> <p>Vi finder, at de nuværende miljøgodkendelser er formuleret, så de virker meget 'elastiske' og næsten umulige at kontrollere.</p> <p style="text-align: center;"><i>Spørgsmål:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vi vil bede T&M svare på, om de har taget højde for, at antallet af udendørs koncerter øges fra 20-60? 2. Vi må kræve, at såvel publikumsstøj som støj fra nye forlystelser indgår i målingerne, og ikke blot ift. dB(A), men også de energiækvivalente støjværdier (Dden og Leq)? 3. Lokalplanen og Miljøgodkendelserne skal indeholde en garanti for, at de nuværende støjgrænser ikke overstiges. 4. Vi må bede T&M svare på, om man er parat til at tage de nødvendige skridt for at sikre, at det sker? 5. Vi må bede om, at de gældende miljøgodkendelser revideres, så der sættes loft over antallet af udendørs koncerter (fx kun hver fredag), og at støjgrænserne inkluderer publikumsstøj ved koncerter og nye høje forlystelser, og at <i>øjebliksstøj</i> også kommer til at indgå i målingerne.
----------	--	---	--	---

Vii. Trafik og parkering	<p>Lokalplanområdet omfatter ikke veje eller pladser uden for selve Tivoli Frihedens parkarealer, hvorfor Lokalplanen ikke indeholder egentlige veje og stier. (s. 15)</p> <p>Da der er for få parkeringspladser i området både til cykler og biler foregår parkeringen i forbindelse med de store arrangementer ofte på en uhensigtsmæssig måde, bl.a. på villavejene i de nærliggende områder, med de trafikale og miljømæssige konsekvenser, som det kan føre med sig. Endvidere medfører det for biltrafikken også en vis parkeringssøgende trafik. (s. 46)</p> <p>Disse (udendørs)arrangementer, herunder det forventede antal, ligger inden for den gældende miljøgodkendelse, og kan således i princippet ske allerede i dag og med de konsekvenser i form af uhensigtsmæssig parkering bl.a. på villavejene i tilgrænsende områder, som sker i dag. Men den udvikling og forbedring af de udendørs koncertfaciliteter, som Lokalplan 1128 vil give mulighed for, kan øge sandsynligheden for, at det sker. (s. 46)</p> <p>Uanset om Lokalplan 1128 vedtages og realiseres eller ej, må det forventes, at de parkeringsmæssige udfordringer omkring Tivoli Friheden forstærkes, og at der kan opstå problemer med afvikling af trafikken, når der er sammenfald mellem et højt antal besøgende i Tivoli Friheden og større arrangementer og idrætsbegivenheder på de omkringliggende eventområder som Tangkrogen og stadion. (s. 47)</p>	<p>Ved opførelse af en koncertsal, som Lokalplan 1128 vil give mulighed for, vil antallet af indendørs arrangementer blive forøget. Tivoli Friheden forventer op til 100 ekstra arrangementer årligt, hvor deltagerantallet kan være 1.-5000 gæster. Ved en større del af de indendørsarrangementer forventes det, at en større andel af gæsterne kommer i bil, og med færre i hver bil. Området omkring Tivoli Friheden må således forvente, at der hyppigere vil kunne opstå parkeringsproblemer eller parkeringssøgende trafik i området. Dog ikke i samme omfang som ved f.eks. 'Fed Fredag'-arrangementerne. (s. 4)</p> <p>Samlet set vurderes det således, at det først er ved opførelsen af koncertbygningen, at problemerne ifm bilparkering kan forventes at blive væsentlig større. (s. 4)</p> <p>Det er afgørende, at der findes en samlet parkeringsløsning for området. Ift projekterne v.Tangkrogen og Kongelunden er der fokus på parkeringsproblemet. Projektet v. Tangkrogen er i proces og der indgår en forøgelse af p-pladser, 125 fra 2030. Det forventes også at være tilfældet i Kongelundsprojektet. Men der er ikke på nuværende tidspunkt truffet nogen afgørelse omkring konkrete parkerings- og trafikløsninger. (s. 5)</p>	<p>Planen med udendørsscene og koncertbygning er et hele og uadskillelig. Konklusionen burde lyde således: 'Så snart Lokalplanen er vedtaget, og byggeriet færdigopført, opstår der trafik- og parkeringsproblemer.'</p> <p>Med koncertbygningen vil trafik- og parkeringsproblemet udstrækkes over hele kalenderåret, og risikoen for, at de kolliderer med andre events i området, er derfor større. Trafikanalysen ved et Fed Fredag-arrangement (MR s. 37) er yderst spinkel og for mangelfuld til, at den kan danne grundlag for forventede gener med den nye Lokalplan.</p> <p>Det er uforståeligt og direkte uansvarligt, at T&M i første omgang udarbejder en lokalplan, som man ved vil resultere i en væsentlig øgning af de trafikale og parkeringsmæssige problemer, uden samtidig at inddrage en løsning af dem. Og da T&M så reviderer lokalplanen, efter sagen har været oppe på et byrådsmøde, og får indarbejdet, at løsningen skal findes i Kongelundsprojektet, er det kritisabelt, at man så ikke en eneste gang sammentænker disse problemer med kommunens Mobilitetsplan, men blot henviser til en øgning af privatbilismen, og at man må finde flere parkeringspladser. Kun ét sted i Miljørapporten (s. 39) henvises der til fjernparkering og shuttlebusser.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hvorfor undlader T&M konsekvent at omtale de 2 x 30 udendørs koncerter, som vil bidrage væsentligt til at øge trafik- og parkeringsproblemerne? 2. Hvorfor underdriver T&M konsekvent problemet? 3. Med koncertbygningen omdannes TF reelt til et helårsforetagende. Er der lovhjælp til det? 4. Hvordan kan T&M lave en Lokalplan, der vil resultere i en kraftig vækst i trafik- og parkeringsproblemer uden at pege på konkrete her og nu-løsninger, men blot henviser til 125 p-pladser i Tangkrogen, der står færdige i 2030, og en forventning om, at VK vil resultere i flere parkeringspladser? 5. Hvorfor inddrager T&M ikke ÅK's Mobilitetsplan til løsning af disse problemer?
---------------------------------	---	---	---	--

IIX. Bebyggelsesprocent og det øgede publikumstal	Ingen omtale af matriklens størrelse eller bebyggelsesprocenten.	Ingen omtale af matriklens størrelse eller bebyggelsesprocenten.	T&M skriver selv, at det er 'et sparsomt areal i parken' (LP, s. 3). Når man færdes i parken, virker den til at have en høj bebyggelsesprocent. Derfor er TFs ønske selvfølgelig forståeligt, idet man med planen kan lægge 4.825 m ² til (hvilket svarer til henad 1/16 af den samlede matrikel) ved at fælde 70 træer og bygge ud i skovbæltet. Hvor godt det så er – og om det er muligt – når man samtidig ønsker at bevare parken som grøn, er et helt andet spørgsmål, men at påstå, at man med denne plan kan bevare det grønne og skovindtrykket, er misvisende. Bebygningsprocenten stiger og det vil påvirke forlystelsesparken og den nærliggende skov på alle måder.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vi vil bede T&M oplyse bebyggelsesprocenten under lokalplan 834, dels <i>med</i> og dels <i>uden</i> skovbrynet. 2. Vi vil bede T&M oplyse bebyggelsesprocenten, hvis lokalplanforslag 1128 vedtages, dels <i>med</i> og dels <i>uden</i> skovbrynet. 3. Østjyllands Brandvæsen vurderer, at der allerede i Lokalplanen bør 'indlægges en overordnet evakueringsstrategi' samt 'indlægges brandveje'. Hvorfor er disse henstillinger ikke fulgt? 4. Hvorfor er Østjyllands Brandvæsens henstillinger blot blevet lagt ud i byggesagsbehandlingen? 5. Synes T&M ikke, det er væsentligt, at offentligheden er orienteret om Østjyllands Brandvæsen bekymringer?
	<p>Østjyllands Brandvæsen har bl.a. følgende bemærkninger (udtalelse 4.5.20):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Der bør allerede på dette stadie (lokalplan) indlægges en overordnet evakueringsstrategi for parken. Denne bør indeholde: <ul style="list-style-type: none"> o Plan for zoneevakuering o Plan for totalevakuering o Et foreløbigt estimat på personbelastning i de enkelte zoner/samlet belastning <p>Dette indebærer en foreløbig fastsættelse af flugtvejsbredder, antal af flugtveje samt udformning (f.eks. at flugtvejsdøre-/porte som udgangspunkt åbner i flugtrekning.) Der bør foretages evakuerings simuleringer.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Østjyllands Brandvæsen er bekymret for, om der er taget højde for tilstrækkelige flugtvejsforhold ved ny scene og publikumstribune. Den viste indretning kan ikke aflaste et publikumstryk, men vil umiddelbart virke som en tragt i retning mod scenen. Endvidere er de viste arealer omkring publikumsområder meget begrænsede. • Der bør i lokalplanen indlægges overordnede brandveje efter aftale med Østjyllands Brandvæsen. • Østjyllands Politi bør høres i relation til terrorrelaterede problemstillinger. <p>T&Ms reaktion på denne udtalelse: "Bemærkningerne fra Østjyllands Brandvæsen håndteres i byggesagsbehandlingen." (I 'Afgørelsen på miljøvurdering', Miljørapporten. s. 56).</p>		<p>Når man så læser Østjyllands Brandvæsens udtalelse, kan man se, at der også er andre problemer med den trange plads i parken og det øgede antal publikummer, nemlig en hel masse sikkerhedsmæssige problemer.</p> <p>Ser vi bort fra alle de ydre problemer, som planen vil resultere i – så som ødelæggelse af natur og et unikt kulturmiljø, forkrøbling af Vision Kongelunden, øgede trafik-/parkeringsproblemer og støj i lokalområdet – giver den altså også problemer inde i selve parken:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pladsen i parken er for trang i forhold til bebyggelsesgraden og til at øge publikumsantallet så drastisk, som planen lægger op til. 2. En gennemførelse af planen vil være ødelæggende for skovindtrykket i selve parken og for Havreballe skov. 3. Der kan opstå sikkerhedsmæssige problemer 	

Fra Lokalplanen s. 14

*Illustration af bygningens møde med Havreballe Skov. Koncertbygningens front mod Havreballe Skovsti. Bemærk, at 'Skovpladsen' i denne visualisering virker meget bred set i forhold til Lokalplankortet overfor, samt at den 4 meter brede servicevej, der skal gå på den anden side af det røde fodhegn *ikke* er indtegnet. Korrigerer man for disse forhold, vil 'Skovpladsen' næsten være ikke-eksisterende og absolut ikke have karakter af skov. Bygningens front vil fremstå meget markant, tydelig og dominerende med blot 5-6 m fra skel. Der findes fra forvaltningens side ingen begrundelse for, hvorfor lige netop den placering er valgt, og hvorfor man ikke har valgt at trække bygningen lidt tilbage og bevare skovbrynet. T&M skriver blot: 'Det er konkluderet, at den placering, der er angivet i lokalplan-forslaget, giver det bedste indretning af Tivoli Friheden (Forslag til besvarelse af synspunkter og idéer, Lokalplan 1128, 4.5.20).*

Fra Lokalplanen, tillæg s. 58